

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060103

DOM
2024-09-25
Stockholm

Mål nr
M 16323-23

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-11-30 i mål nr M 3434-23, se bilaga A

PARTER

Klagande

Miljönämnden i Helsingborgs kommun

Motpart

Lack Experten HBG AB,

SAKEN

Utdömande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet dit för fortsatt behandling.

Dok.Id 2115919

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljönämnden i Helsingborgs kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och återförvisa målet dit för ny prövning. Nämnden har i huvudsak anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen.

Lack Experten HBG AB har förelagts att svara men har inte hörts av.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Den första frågan som Mark- och miljööverdomstolen har att ta ställning till är om föreläggandet är tillräckligt tydligt utformat för att ligga till grund för ett utdömande av vite, se 2–4 §§ lagen (1985:206) om viten.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att föreläggandet innehåller en precisering av vilka åtgärder som ska vidtas, uppgifter om vilka vitesbelopp som föreläggandet förenas med, tidpunkten vid vilken ansökan om utdömande kan komma att göras samt upplysning om att det kan ske löpande. Föreläggandet bedöms därmed vara tillräckligt tydligt utformat för att ligga till grund för ett utdömande av vite. Övriga förutsättningar för att döma ut vite bör prövas av mark- och miljödomstolen som första instans. Domen ska därför undanröjas och målet visas åter till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2024-10-16

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Tiberg och Margaretha Gistorp, tekniska rådet Annika Billstein Andersson och hovrättsrådet Johanna Fernlund, referent. Föredragande har varit Elin Haubitz Man.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-11-30
meddelad i
Växjö

Mål nr M 3434-23

PARTER

Sökande

Miljönämnden i Helsingborgs stad

Motpart

Lack Experten HBG AB,

SAKEN

Utdömmande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår Miljönämnden i Helsingborgs stads ansökan om utdömmande av vite.

BAKGRUND

Den 3 maj 2023 förelade Miljönämnden i Helsingborgs stad Lack Experten HBG AB med organisationsnummer , i beslut (dnr 2022-3393), att senast två veckor efter att ha tagit del av föreläggandet utföra följande åtgärder gällande bolagets verksamhet på fastigheten X i Helsingborgs kommun.

1. Se till så att avfall i form av tunnor, fat och andra behållare som placerats på innergården (se markering på karta i bilaga 1 till föreläggandet) transporteras bort och tas omhand på ett korrekt sätt. Beställ hämtning av avfall eller farligt avfall, beroende på vad kärnen innehåller. Redovisa inlämningskvitton och transportdokumentation.
2. Redovisa följande uppgifter gällande var och en av bilarna, med registreringsnummer A, B, C, D, E och F, som står uppställda på innergården (se markering på kartan i bilaga 1 till föreläggandet).
 - Hur länge har bilen stått på gården?
 - Vilket skick bedömer ni att bilen har? Kommer den att kunna lagas?
 - Har ni tömt bilen på vätskor?
 - Vad planerar ni att göra med bilen? När?
3. Om någon eller några av bilarna i punkt 2 ska demonteras/skrotas - redovisa följande uppgifter:
 - Tidpunkt för när ni planerar att transportera bort bilarna,
 - uppgifter om vilken firma ni kommer att lämna bilen/bilarna till, samt
 - uppgifter om vad som kommer att hända med bilen/bilarna efter borttransport

Av föreläggandet framgår att redovisningarna enligt punkterna ett till tre ska vara skriftliga och följa den angivna tidsfristen samt att var och en av punkterna förenas

med ett löpande vite om 10 000 kronor för varje period om två veckor som går utan att beslutspunkterna åtgärdas och redovisas.

Vidare anges att om punkterna inte uppfylls i tid kan nämnden ansöka om vite första gången dagen efter att åtgärderna skulle varit vidtagna och därefter för varje tvåveckorsperiod som förflyter utan att åtgärderna vidtagits.

Miljönämnden beslutade att föreläggandet gäller omedelbart även om det överklagas.

Placeringen av de föremål som är aktuella i föreläggandet framgår av en till beslutet bifogad karta.

Nu aktuell ansökan gäller utebliven redovisning som enligt nämnden skulle ha lämnats in senast den 13 juni 2023.

YRKANDEN M.M.

Miljönämnden i Helsingborgs kommun (nämnden) har yrkat att Lack Experten HBG AB () (bolaget), ska förpliktas att betala ett vite om sammanlagt 20 000 kronor i enlighet med punkterna ett och två i föreläggandet från den 3 maj 2023.

Som grund för sin ansökan om utdömande av vite har nämnden anfört i huvudsak följande. Nämnden förelade bolaget den 3 maj 2023 att vidta ovan angivna åtgärder och redovisa dessa senast två veckor efter delgivning. Föreläggandet delgavs bolaget genom särskild delgivning med juridisk person. Nämnden skickade först beslutet med vanlig delgivning. När kvitto inte återsändes, skickades föreläggandet på nytt ut till bolagets registrerade adress den 17 maj 2023. Arbetsdagen därpå, skickades ett kontrollmeddelande ut. Bolaget blev delgivet föreläggandet två veckor senare, dvs. den 31 maj 2023. Detta eftersom det inte framstår som osannolikt att handlingen har kommit fram.

Beslutet har inte överklagats och vann följaktligen laga kraft den 22 juni 2023. De aktuella åtgärderna skulle ha varit vidtagna senast den 13 juni 2023.

Vid ett uppföljande besök på fastigheten den 28 juni 2023 konstaterade nämnden att avfall och bilar har transporterats bort från platsen. Bolaget har emellertid inte redovisat efterfrågad dokumentation kring avfallet respektive bilarna, vilket verifierats genom kontroll i nämndens diarium den 28 juni 2023. Förelagt vite i dessa delar bör därför dömas ut.

Bolaget delgavs ansökan om utdömande av vite genom särskild delgivning med juridisk person den 30 augusti 2023, två veckor efter att domstolen skickat det första meddelandet om särskild delgivning med juridisk person. Domstolen har innan användningen av särskild delgivning med juridisk person försökt delge bolaget genom förenklad delgivning med påminnelse, utan resultat. Bolaget har inte yttrat sig i målet.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har i ett mål om utdömande av vite att pröva om det föreläggande som ligger till grund för ansökan har delgetts adressaten, om det har vunnit laga kraft, om det är lagligen grundat, om det har överträtts samt om adressaten har haft faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Mark- och miljödomstolen ska dessutom, under förutsättning att vite ska dömas ut, pröva om ändamålet med vitet förlorat sin betydelse, pröva vitets storlek samt om det finns särskilda skäl att jämka det.

Enligt 2 § 4 st. lagen (1985:206) om viten ska ett vitesföreläggande delges adressaten. Domstolen kan inledningsvis konstatera att vitesföreläggandet delgavs bolaget den 31 maj 2023 med särskild delgivning med juridisk person och att föreläggandet därefter inte har överklagats. Föreläggandet vann således laga kraft den 22 juni 2023.

Domstolen har också att bedöma huruvida föreläggandet har överträtts. Enligt domstolens mening var sista dag att efterkomma föreläggandet rätteligen den 14 juni 2023, inte den 13 juni 2023 som nämnden angivit i ansökan. Delgivning skedde den 31 maj 2023 och räknar man 14 dagar från och med den dagen blir det den 14 juni 2023.

Domstolen ska vidare ta ställning till om föreläggandet är lagligen grundat. Det kan konstateras att föreläggandet har fattats med stöd av 2 kap. 2, 3, 6 och 7 §§ miljöbalken (1998:808) (MB) samt 26 kap. 9 och 14 §§ MB och att det därmed funnits författningsstöd för föreläggandet.

I bedömningen om föreläggandet är lagligen grundat, görs även en bedömning av om föreläggandet är tillräckligt tydligt utformat för att bolaget ska ha haft möjlighet att rätta sig efter det (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom från den 13 juni 2023 i mål M 8194-22).

Att ett föreläggande ska vara tydligt gäller också utformningen av det förelagda vitet. Adressaten ska när det gäller själva vitet kunna förstå vad som kan bli konsekvensen av att föreläggandet inte följs.

Mark- och miljödomstolen bedömer att vitesföreläggandet är otydligt utformat på grund av följande formuleringar. ”Miljönämnden förenar var och en av punkterna 1-3 ovan med ett *löpande vite* om 10 000 kronor för varje tvåveckorsperiod som förflyter utan att föreläggandet följs” samt ”Uppfylls inte punkten i föreläggandet i tid kan nämnden ansöka om vite första gången *dagen efter att åtgärderna skulle varit vidtagna* och därefter för varje tvåveckorsperiod som förflyter utan att åtgärderna vidtagits” (domstolens kursivering).

Mark- och miljödomstolen konstaterar därvid följande. Nämnden har endast beslutat om löpande vite för varje period om två veckor som går utan att beslutspunkterna åtgärdas och redovisas. Något annat vite (ej löpande), som ska utgå vid dagen för överträdelsen, har inte beslutats. Adressaten har därför inte haft

att räkna med att en överträdelse av föreläggandet den 14 juni 2023 skulle medföra ett krav på 20 000 kronor i vite för att punkterna 1 och 2 inte vidtagits.

Det har visserligen i föreläggandet angivits att, om punkten inte uppfylls i tid kan nämnden ansöka om vite första gången dagen efter att åtgärderna skulle varit vidtagna, dvs. rätteligen den 15 juni 2023, och därefter för varje tvåveckorsperiod som förflyter utan att åtgärderna vidtagits. Detta kan dock inte tolkas på annat sätt än att den första perioden ska räknas från dagen efter att åtgärderna skulle varit vidtagna. Det finns därmed ingen löpande period för vilket vite kan utgå.

Nämndens föreläggande är enligt mark- och miljödomstolens bedömning således inte tillräckligt tydligt utformat för att adressaten ska ha förstått konsekvenserna av föreläggandet.

Mot bakgrund av den otydliga formuleringen i föreläggandet saknas det enligt mark- och miljödomstolen förutsättningar att döma ut ett vite. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD- 02)

Överklagande senast den 21 december 2023.

Cecilia Giese Hagberg

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Cecilia Giese Hagberg, ordförande.
Föredragande har varit beredningsjuristen Johanna Linderos.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress, e-postadress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se